

# Problematika u rješavanju procijene vrijednosti šumske štete zbog prijevremene sječe stabala i *umanjene upotrebne vrijednosti šumskog zemljišta na trasama elektrovodova*

Ahmed Dizdarević

Mr. sci. Ahmed Dizdarević dipl. ing. federalni vještak šumarske struke, Tuzla, Bosna i Hercegovina, dizdarahmed@yahoo.com

**Rezime:** U Bosni i Hercegovini a naročito u Federaciji BiH su veoma brojni sudski sporovi po predmetima naknade štete učinjene u šumama državnog a posebno privatnog vlasništva od strane "Elektroprivrede" odnosno "Elektrodistribucije" FBiH ili Republike Srpske.

Sudski predmeti, najčešće u parničnom postupku, se odnose na zahtjev tužioca da se od tužene strane izvrši *pravična naknada za učinjenu štetu na šumi i šumskom zemljištu* pri: izgradnji, poslije ratnoj rekonstrukciji a posebno održavanju elektrovodova, (trasa), visokog i niskog napona odnosno dalekovoda i elektrovodova lokalne niskonaponske mreže. Procjena nastale šumske štete se od strane sudskih organa povjerava vještacima šumarske struke imenovanim prema "Zakonu o vještacima", "Sl. novine F BiH" br. 49/05 od 08. 08. 2005. godine.

Procjena vrijednosti navedenih šteta je delikatan i odgovoran posao pa mu treba posvetiti veću pažnju. Pri procjenama je potrebno konzultirati odgovarajuće zakone, podzakonska akta, pravilnike i nadasve šumarsku praksu i nauku. Prikazan je primjer procjene **umanjene upotrebne vrijednosti šumskog zemljišta** na trasama elektrovodova.

**Ključne riječi.** Šuma, šteta, zemljište, elektrovodovi, trase, eksproprijacija, vještaci, nalaz.

Datum prijema rada: 10. februara 2015.

Datum odobrenja rada: 22. februara 2015.

## UVOD U PROBLEMATIKU

U tuzlanskom Kantonu je locirana jedan od najjačih fabrika električne energije, termoelektrana "Tuzla" sa instalisanom snagom od oko 800 megavata. Od ove fabrike struje i nekoliko distributivnih centara na sve četiri strane svijeta se pruža veoma razgranata mreža elektrovodova razne prenosne snage. Trase pomenutih elektrovodova zauzimaju velike površine šumskog zemljišta koja su bila prije izgradnje pod šumskom kulturom i u funkciji svega onoga što šume kao ekosistemi produciraju. Površina šuma i šumskih zemljišta na TK iznosi oko 116. 150 ha od čega na privatne otpada 44. 713 ha ili 38, 4 %. Od ukupne površine privatnih šuma na visoke otpada 10. 350 ha ili 23, 1%, izdanačke 32. 439 ha ili 72, 5% te goleti sposobne za pošumljavanje i neproduktivne površine u šumarskom pogledu 1. 924 ha ili 4, 4%. Veći dio površine izdanačkih šuma u privatnom vlasništvu je veoma dobrog kvaliteta a iste se nalaze na nižim nadmorskim visinama 250-500 m n. v. dobro su otvorene i od posjednika pažljivo korištene i održavane. Upravo preko ovih privatnih šumskih parcela protežu se trase elektrovodova razne elektroprenosne snage.

## KAKO NASTAJU SPOROVI

Pri izgradnji dalekovoda velike i srednje prenosne snage koji se tretiraju kao investiciona ulaganja u elektroprenosnu infrastrukturu, "Elektroprivreda" je kao investitor koristeći tzv. javni interes vršila sječu šume na predviđenim trasama u velikom broju slučajeva bez prethodnog sporazuma o visini naknade za učinjenu štetu, (prema zakonu o eksproprijaciji), elektrovodova pravdajući taj postupak potrebom hitnog završetka izgradnje. Vlasnici šumskih parcela nezadovoljni ovakvim postupcima i ponudama za obeštećenje podnose tužbe pokrećući sporove pred nadležnim sudovima uz angažman advokata. Procijene vrijednosti obeštećenja po tužbenim zahtjevima sačinjenih od strane advokata su takođe u najvećem broju slučajeva pretjerano visoke i paušalno određene. Znajući to sudije donose Rješenja o izvođenju dokaza vještačenjem od strane vještaka šumarske struke. Za vještačenje se određuje stalni sudski vještak šumarske struke sa liste imenovanih vještaka u FBiH.

U posljednjih 15 godina intenzivna je rekonstrukcija, modernizacija i izgradnja novih elektrovodova svih vrsta prenosnih snaga. Naročito je prisutno tzv. proširivanje trasa zatim obnavljanje sječe narasle šume na starim tra-

govarajućim analizama i mogućnostima upotrebe ovog zemljišta u slučaju da se ne gradi dalekovod utvrdio sam da je cijena ovog zemljišta 8 KM/1m<sup>2</sup> a naknada za umanjenu upotrebnu vrijednost 70% od pomenute cijene odnosno 5, 6 KM/1m<sup>2</sup>.

Prema gore navedenom procijenjena umanjena upotrebna vrijednost predmetnog š. zemljišta iznosi:

1840 m<sup>2</sup> x 5, 6 KM. . . . . = **10304 KM.** “

### ZAKLJUČCI I PRIJEDLOZI

Šta treba učiniti da nalazi vještaka šumarske struke budu kompletni i na završnoj raspravi pravno verifikovani!

- prije vještačenja na terenu dobro proučiti dostavljeni predmet i njegovu historiju
- na prvom ročištu pomoći sudiji da se precizno i stručno odredi zadatak vještaku šumarske struke
- aktivno učestvovati u radu sudske komisije uvažavajući važeće kodekse, zakon o vještacima i druge moralne regule,
- uz vještaka geodetske struke i druge izaći na teren, izmjeriti i snimiti sve relevantne podatke
- kontaktirati službena lica iz odnosnih općinskih, kantonalnih i sudskih službi i td.
- koristiti :stručna iskustva kolega, stručnu literaturu, uputstva, tablice, zakone, cjenovnike i drugo,

- na osnovu snimljenih podataka i utvrđenog činjeničnog stanja na terenu izraditi u elektronskoj formi NALAZ VJEŠTAKA koji minimalno sadržava slijedeće dijelove: preambulu, predmet spora, zadatak vještaku, uvid na terenu sa snimanjem relevantnih podataka (identifikacija i druge karakteristike objekta obrade), procjena vrijednosti po svim zadatim osnovama (drvena masa i izgubljeni prirast, vrijednost š. zemljišta i drugo).

U zaključku nalaza treba iznijeti rekapitulaciju štete u novčanom iznosu. Nalaz ptpisati i ovjeriti registrovanim štambiljom vještaka te sudiji poslati u traženom broju primjeraka .

Nagrade za rad vještaka šumarske struke su mizerne pa treba podastrijeti sve dokaze kako bi se one realno vrijednovala .

### LITERATURA

Dizdarević, A., *Nalazi i mišljenja.*

Zakon o Eksproprijaciji FBiH. (2007, 2010). “Službene novine FBiH” broj 70/07 i 36/10.

Zakon o vještacima FBiH. (2005, 2008). “Službene novine FBiH” broj 49/05 i 43/08.

---

## Issues Involved in Tackling the Assessment of Value of Forest Damage Due to Premature Timber Harvesting and *Diminished Use Value of Forest Land on the Routes of Power Transmission Lines*

**Ahmed Dizdarević**

**Abstract:** In Bosnia and Herzegovina, and particularly in the Federation of Bosnia and Herzegovina there are numerous legal disputes involving the cases of compensation of damage caused to forests owned by the state, and, in particular, to privately owned ones, by “Elektroprivreda” i.e. “Elektrodistribucija” of the BiH Federation or Republic of Srpska.

The court cases, mostly litigation proceedings, relate to the Plaintiff’s claim for an *equitable compensation by the Defendant of the damage caused to the forest and forest land* during: construction, post-war reconstruction, and in particular maintenance of power transmission lines, (routes) high-voltage and low-voltage i.e. long-distance transmission lines and power transmission line of local low-voltage network. The assessment of the damage caused to forests by judicial bodies is entrusted to forestry expert witnesses nominated according to the Law on Expert Witnesses, *Official Gazette of the Federation of BiH*, No. 49/05 from 08 August 2005.

Assessing of the value of the damages concerned is a delicate and responsible job and more attention should be given to it.

During assessments, it is necessary to consult appropriate laws, by-laws, rulebooks and, particularly, the forestry practice and science. An example of an assessment of **diminished use value of forest land** on the routes of power transmission line is given.

**Key words:** Forest, damage, land, power transmission lines, routes, expropriation, expert witnesses, findings.